

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 26. julija 1936.

ŠTEV. 30

Naše gasilstvo

*Govor starešne gasilske
župe g. nar. poslanca Benka
J. ob priliki velike gasilske
slavnosti v Murski Soboti*

Ob proslavi našega praznika, dovolite, da Vas vse tu zbrane prav iskreno pozdravim. Moj pozdrav naj posebno velja komandiru orožniške čete g. majorju Narančiču, zastopniku naše dične vojske kapetanu g. Ivaniševiću, sreskemu podnačelniku g. Grabrijan M. in županu velike občine Murska Sobota g. Hartner Ferdinandu.

Še preden preidem na daljnja izvajanja, si štejem v dolžnost, spomniti se našega najvišjega zaščitnika Nj. Vel. kralja Petra II., pokrovitelja gasilstva Nj. Vis. kraljeviča Tomislava, Kraljice Matere, kraljevskega namestnika Nj. Vis. kneza Pavla in vseh članov kraljevskega doma ter Vas pozivam, dragi tovariši, da zakličemo v znak udanosti kraljevskemu domu trikratni: Živijo.

Danes smo se tukaj zbrali, da proslavimo gasilsko slavo. Pomen gasilske slave je ta, da v skupnosti obudimo spomin na dan, ko je bil naš gasilski zakon podpisan po blagopokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Pred izidom gasilskega zakona, smo se morali ravnati po predpisih, ki so bili za ostala društva merodajna. Toda ugledni državni faktorji, prav posebno pa blagopokojni kralj Aleksander so spoznali, da zavzema gasilstvo v javnem življenju, zlasti glede obrambe javnih in privatnih dobrin in ljudi, posebno važno vlogo in radi tega so sklenili izdati za gasilstvo poseben zakon.

Kaj je gasilstvo? Gasilstvo je organizacija, ki obstoji iz poklicnih in prostovoljnih članov, ki imajo v glavnem nalogo odkrivati in gasiti požare. Toda ta označba je za današnje razmere preozka, kajti delovanje gasilcev širom sveta se danes razteza na vse panoge pomoči pri elementarnih nezgodah in katastrofah vseh vrst.

Ako hočemo v polnem obsegu izpolniti našo zvišeno nalogo in biti vredni onega slovesa, ki ga po našem gasilskem pozvanju zaslužimo, nas mora dičiti krepka disciplina, samozaveš, požrtvovalnost, nesebičnost in vse ostale

lastnosti dobrega in poštenega človeka.

Poleg teh lastnosti je potrebno, da je vsak član gasilske organizacije prežet z veliko ljubeznijo do svojega bližnjega. Za svojega bližnjega pa moraš dragi gasilec smatrati vsakega, ne glede na stan, vero, politično pripadnost, poklic ali narodnost. Gasilec se ne sme žrtvovati ne za slavo niti za korist, ampak za to, da pomaga kakor to velewa krščanska ljubezen, trpečemu ali ponesreči oškodovanemu bližnjemu. Vdano se moraš žrtvovati, da prizadetemu članu človeške družbe nudiš pomoč brez plačila in hvale.

Naše prostovoljno gasilstvo gradi že dolgo vrsto let svojo veličastno organizacijo. Pobudo so dale raznovrstne elementarne nezgode preteklega časa. Saj je prostovoljno gasilstvo bilo ono, ki je pri požarnih katastrofah, poplavih in drugih nezgodah, vedno nudilo pomoč, ne oziraje se na zgubo časa in življensko nevarnost, pri čemur se je velikokrat pripetilo, da so bili poedini tovariši telesno težko poškodovani, in da so celo zgubili življenje.

In če je že država dala gasilstvu moderen zakon, je samoobsebi umevno, da je z zakonom predpisala poleg gasilskih dolžnosti tudi narodno zavednost. Poleg strokovne izobrazbe mora pri gasilcu biti tudi narodna zavednost. Delovati mora vedno v nacionalnem duhu in biti vzor človeka, ki ljubi svojo domovino.

Gasilska organizacija šteje danes v državi 2893 čet, v katerih je organiziranih nad 75 tisoč izvršujočih članov, ki so približno enotno uniformirani in opremljeni

z gasilskim priborom. Število gasilskih domov presega 2000. Veliko število je podpornih članov in nad 7000 naraščaja. Ogromno je število vsakovrstne gasilske opreme, ki jih posedujejo naše čete. Njihova vrednost znaša nad 210 milijonov dinarjev.

Tovariši, to so dejstva, z katerimi mora država in vsak poedinec računati.

Ko vas vidim v strnjenih vrstah pred seboj in si predstavljam ono veliko maso ljudstva, ki danes z nami praznuje našo slavo, mi srce od veselja kipi in navdaja me trdna volja Vas nesebično voditi, v duhu in spretnosti oblikovati in vsestransko usposobiti za častno samarjansko delo, ne samo tako dolgo, dokler bom užival Vaše zaupanje, marveč ostati hočem zvest gasilskim ustanovam do konca svojega življenja.

Želim, da bi Vam današnja proslava, ki je spojena z velikimi gasilskimi vajami, ostala v trajno dobrem spominu in Vam naročam, da se brezpogojno ravnate po določenih naših predpisov, a prav posebno pa v slučaju raznovrstnih nezgod, kjer bo Vaša pomoč potrebna tako, da nele ohranite naš sloves, ampak da ga še povečate.

Bodite vedno in povsod narodno zavedni. V tej smeri krepite Vaš duh in telo tako, da boste v vsakem pogledu vselej sposobni stopiti v bran zoper elementarne nezgode, kakor tudi proti vsakemu sovražniku naše ljube domovine.

V trdni zavesti, da se boste ravnali po danih navodilih, Vas pozdravljam z našim lepim pozdravom:

P o m o z B o g !

POLITIKA

Socialno ministrstvo je izdelalo načrt uredbe o minimalnih delavskih mezdah.

V Združenji opoziciji je zavladala tišina. Gibanje je zastalo na mrtvi točki, ker se niso mogli sporazumeti glede hrvatskega vprašanja. Oni v Beogradu so za borbo za svobodo in demokracijo, Mačkovi pristaši v Zagrebu pa hrvaško vprašanje dvigujejo nad vse. To je najbolj pokazala nedeljska proslava rojstnega dne dr. Mačka, kjer so proglasili dr. Mačka za edinega pravega voditelja za sedanjost in bodočnost, kateremu narod slepo sledi.

V glavnem odboru JRZ pa so pričeli s pripravami za občinske volitve. Strankine organizacije so bile obveščene, da se bodo občinske volitve pričele v drugi polovici septembra in da se bodo vršile po banovinah v raznih razdobjih.

Vprašanje volilnega zakona pa je še nerazčiščeno. Kakor znano je sedanja vlada ostro obsodila javno glasovanje in notranji minister g. dr. Korosec je v svojem govoru v senatu napovedal novelo o uredbi tajnega glasovanja pri novih občinskih volitvah. Kakor zatrjujejo, je tak predlog dejansko tudi že pripravljen. V tem

slučaju, bi bilo računati, da se bo narodno predstavništvo morda še ta mesec sestalo h kratkemu zasedanju, da se napovedana novelizacija izvrši. Uvedbo tajnega glasovanja bodo vse parlamentarne grupe gotovo sprejele.

Reorganizacija JNS je močno odjeknila med onimi nacionalnimi krogi, ki so dosedaj stali ob strani, ali pa so bili organizirani v drugih političnih skupinah. Posebno pri zadnjih se je začelo gibanje, da se strankarska razdvojenost v Jugoslovanskih vrstah odpravi in da se vsi nacionalni elementi sorodnih pogledov združijo v enotno politično organizacijo.

Vojaške oblasti bodo tudi letos nakupovale vse življenske potrebščine za vojsko naravnost od kmetov.

„Šele po občinskih volitvah, ki značijo prvo etapo v normalizaciji političnih razmer, bo prišlo do spremembe političnih zakonov, ki predstavljajo poslednjo in zaključno fazo v tem velikem in ogromnem delu.“

Glavno glasilo JRZ „Samouprava“.

Vse skupine kmečkodelavskega gibanja so se združile. Izdajali bodo skupen list „Slovenska zemlja“. V konzorcij tega lista bodo baje vstopili nekateri pristaši krščanskih socialcev ter zastopniki socialistov. To ve poročati „Obzor“. Če je to res, smo pred ustanovitvijo nekake „ljudske fronte“.

Okrog 100 socialističnih delegatov se je zbralo v Mariboru na konferenci zaupnikov. Na sestanku je bila sprejeta resolucija, ki med drugim zahteva, naj se občinske volitve ne izvrše na osnovi sedanjega zakona, marveč naj se z novim zakonom uvede tajna volilna pravica. Delegati so odločili nadaljevati delo za osnovevanje svoje lastne stranke.

V finančnem ministrstvu se je vršila konferenca direktorjev finančnih direktorij iz vse države, pod vodstvom fin. ministra. Razpravljali so o tekočih finančnih, zlasti pa o davčnih zadevah.

Vsa angleška javnost je razburjena radi nameravanega atentata, ki ga je hotel izvršiti na kralja Edvarda neki moški. Ko se je kralj proti poldnevni vračal na čelu čet v kraljevski dvorec, po veliki paradi v Londonu, je udri skozi policijski kordon neki Bennigan in se hotel približati kralju. V roki je imel revolver, ki so mu ga policijski stražniki odvzeli. Preiskava je dognala, da atentator ni normalen, zato so ga oddali v opazovalnico za duševno bolne.

Romuni so dovolili Češkoslovaški, da zgradi skozi Bukovino že-

lezniško progo, ki bo vezala sovjetsko Rusijo s Češkoslovaško.

Zaradi avstrijsko-nemškega sporazuma so popolnoma zmedeni hajmverovci. Ena skupina predlaga sporazum z narodnimi socialisti, drugim so pristaši Habsburžanov proti temu in zahtevajo celo borbo proti narodnim socialistom.

V Italiji so bile velike proslave ob priliki prestanka sankcij. Razumljivo je bilo veselje italijanskega naroda, ki je radi sankcij trpelo veliko pomanjkanje.

Italjani so v Abesiniji zašli v težaven položaj in vedno večje težave jim delajo posamezne abesinske čete, ki nenadoma napadajo važnejše kraje. Tako so angleški časopisi poročali, da so Abesinci celo pridrli prav do Adis Abebe, ter je bil pri tem ranjen ali celo ubit maršal Graziani. Tudi živeža in drugih vojnih potrebščin je začelo Italjanom primanjkovati, ker so vse zveze z morjem prekinjene. Italjani pa zanikajo te angleške vesti.

V Montreuxu se je vršila konferenca radi Dardanel. Sporazum, ki je bil dosežen, je izzval navdušenje po vsej Turčiji, saj so s tem Turki postali zopet gospodarji na vsem svojem ozemlju. Turške čete so že zasedle važno morsko ožino.

Angleški fašisti so imeli shod v Manchesteru, na katerem je prišlo do hudih spopadov. Nad 5000 levičarjev je napadlo fašiste.

Kakor hitro bo Anglija odpoklicala iz Sredozemskega morja zadnjo ladnjo svojega atlantskega brodovja, in kakor hitro bodo razveljavljene specialne pogodbe, ki jih je sklenila s Turčijo in Jugoslavijo, bo izginila iz Sredozemskega morja vsaka nevarnost kakšnega spora, ker bo tudi Mussolini v istem trenutku odpoklicati tudi svoje divizije iz Libije. V tem slučaju bo italijanska vlada zopet začela politiko mednarodnega sodelovanja v Evropi v polni meri. To je izjavil Mussolini.

V Španiji divja državljanska vojna, ki po svojem obsegu presega vse dosedanje. Početki borbe segajo

nazaj, ko so prevzeli vladno levičarji, pri katerih so vedno bolj prišli na površje komunisti. Upor vodi desničarska opozicija. Najprej je izbruhnil v Maroku pod vodstvom generala Franca. Hltro se je širil še po ostalih krajih ter zajel predvsem vojaštvo.

Španska vlada, ki se je v nekaj dneh kar trikrat menjala, je pozvala vse republikance, da branijo republiko. Velike množice delavstva se je odzvalo temu pozivu. Vlada jih je oborožila do zob in jih poslala v boj proti upornikom. Uporniki zatrjujejo, da je vsa vojska in mornarica na njihovi strani. Ker so vse vezi z inozemstvom prekinjene, se nič gotovega ne ve kaj se dogaja v Španiji.

Posebno v južni Španiji je prišlo do srditih bojov, v katerih so delavci podlegli boljše oboroženim uporniškim četam, ki jih vodijo izkušeni oficirji.

Strahovita letalska nesreča pri Ljubljani.

V sredo 15. t. m. v jutranjih urah se blizu Ljubljane zgodila velika letalska nesreča. Potniško letalo „Spartan“, ki vzdržuje redno zračno zvezo s Sušakom, Zagrebom in Beogradom se je malo pred šesto uro dvignilo, da nastopi svoj let v Sušak. V letalu so bili učiteljici Stana Kantetova in Tilka Pivkova, odvetnik dr. Adolf Korče iz Ljubljane, pilot Mihajlo Jarošenko in radijski telegrafist Tomo Anušić. Prav v zadnjem trenutku pred odletom sta vstopila še Berlinčana dr. Wilhelm Horn in njegova spremljevalka Anny Brühlacher.

Ko se je letalo dvignilo, je nad poljem ležala gosta megla. Pilot je takoj usmeril letalo proti jugovzhodu. Komaj pa so potekle tri minute, so ljudje v Hrušici, zagledali v zraku plamen in zaslišali hreščanje v drevju v bližnjem gozdu. Vaščanom, ki so prvi prihiteli na kraj nesreče, se je nudila grozna slika. Drevje v gozdu je bilo polomljeno. Okrog strtega letala so ležala razmesarjena trupla in posamezni deli trupel ponesrečencev.

Daleč na okrog je bila raztresena prtljaga potnikov, pošta, radijski aparat in kosi razbitega vozila.

Velika množica ljudi, se je takoj zbrala na kraju nesreče. Ljudje so skušali reševati ponesrečence v mišljenju, da je morda še kdo živ. A bili so že vsi mrtvi. O nesreči so takoj obvestili policijo, vojaštvo in orožništvo. Vojaki so položili trupla drugo poleg drugega in jih pokrili s plahtami in posameznimi kosi obleke, ki so jih našli na kraju nesreče. Trije zaprti

vozovi pogrebnega zavoda so potem odpeljali trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pogreba nesrečnih žrtev letalske nesreče se je udeležilo mnogo ljudstva, ki so krste zasuli s cvetjem in venci.

Sodijo, da se je nesreča zgodila radi tega, ker je letalo vozilo prenizko in zašlo med drevesa, zaradi česar je eksplodiral bencinski tank. Ljudje, ki so gledali vozilo vsaj tako trde. Pravi vzrok nesreče pa se najbrž ne bo mogel dognati, ker so vsi, ki bi vedeli kaj povedati, mrtvi.

Proslava gasilskega praznika v Murški Soboti.

V nedeljo, dne 19. julija je naše požrtvovalno gasilstvo širom cele domovine praznovalo svoj praznik. Ta praznik spominja nas gasilce na važen mejnik v organizaciji našega prostovoljnega gasilstva, ko je bilo naše delo v dobrobit bližnjemu, tudi z zakonom priznано. V zakonu o gasilstvu, ki smo ga dobili po globoki uvidnosti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, imamo močno in prepotrebno oporo, ki je za uspešen razvoj te človekoljubne organizacije bila že nujna potreba.

Murskosoboška župa je hotela dati temu prazniku čim lepši sijaj. V znak manifestacije, je župna uprava sklenila, da se ob priliki tega gasilskega praznika vršijo v Murški Soboti velike gasilske vaje, kjer bi naj gasilstvo pokazalo sadove svojega pridnega večbanja. Poleg obeh murskosoboških čet, se je udeležilo vaj še 14 okoliških čet z brizgalnami. Ob 8 uri so gasilci prisostvovali božjim službam v katoliški in evangeličanski cerkvi. Po cerkvenih opravilih se je postrojila mogočna, 236 mož broječa armada v parku pred gradom. Veselje je bilo gledati poleg zaslužnih, sivolasih gasilskih veteranov, tudi mlade gasilce, ki jim je žarela z obraza resna volja, da se pod spretnim vodstvom seznanijo z vsemi novodobnimi gasilskimi pridobitvami.

Nekaj pred 10. uro je prispel na zborna mesto starešina župe, gospod Benko Josip, ki mu je župni povelj-

nik gospod Cvetko izvršil pozdrav in predal raport o številčnem stanju zbranega gasilstva, nakar je starešina župe v spremstvu svojega adjutanta izvršil pregled čet. Kmalu za njim so prispeli predstavniki civilnih in vojaške oblasti, gospodje sreski podnačelnik, župan mesta Murška Soba in komandant mesta z oficiri. Vsem navedenim je bil izvršen pozdrav in predan raport. Kot uvod v svečanosti, je bila izvršena po g. starešini župe, zaprisega nekaterih novopristopivših članov. Po zaprisegi je imel starešina župe kratek nagovor o pomenu in važnosti gasilske prisege, nakar je godba zaigrala državno himno.

O pomenu gasilskega praznika je prvi govoril starešina župe g. Benko Josip, ki je v svojih izjavah poveljal gasilce k vestnemu in človekoljubnemu delu, v dobro svojemu bližnjemu, v dobro kralju in domovini ter v ponos gasilstvu. Ne stan in ne verska pripadnost, nas ne smejo ločiti in ovirati pri delu za vsakogar, ki je naše pomoči potreben. Skrajna požrtvovalnost za bližnjega, naj diči vsakega gasilca. Na poziv k ljubezni do naše lepe domovine, zvestobi kralju, pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu, kraljevskemu domu in kralj. namestništvu, je gasilstvo z gromkimi „Živijo“ klici izkazalo svojo vdanost in ljubezen. Za starešinom so pozdravili zbrane gasilce še gori navedeni zastopniki oblasti in vojaštva, bodreč jih v svojih, domovinske

KIPLING:

6

Toomai, ljubljeneec slonov

On in njegov oče in njegov stari oče so že sto- in stokrat tako naredili, toda Kala Nag se to pot ni odzval pozivu ter ni zamomljaj kot po navadi. Mirno je stal na svojem mestu; glavo je imel vzdignjeno, ušesa razpostavljena liki pahljača, in je zrl po mesečini proti velikim globelim garoškim gričev.

„Pazi nanj, če postane ponoči nemiren,“ je veliki Toomai naročil malemu Toomaiu in odšel v kočjo spat. Tudi mali Toomai je baš hotel zaspati, ko je iznenada slišal, da se je vrv iz trsovih vlaken z rahlim reskom pretrgala in se je izmed svojih kolov prizibal Kala Nag tako počasi in tako tiho, kakor se oblak privlači iz ustja doline. Mali Toomai je bosonog capljaj v mesečini za njim po cesti nizdol in pritajeno klical za njim: „Kala Nag! Kala Nag! Vzemi me seboj, Kala Nag!“ Slon se je brez najmanjšega glasu obrnil, stopil po mesečini dva, tri ko-

rake nazaj do dečka, iztegnil rilec, zavihtel fanta na vrat in je izginil v gozd, skoraj predno se je mali Toomai uravnal na svojem mestu.

Med vrstami slonov se je slišalo divje trobenje, nato pa se je tišina zgrnila čez vseh in Kala Nag se je jel premikati. Včasih se je ob njegovem telesu oplazil šop visoke trave prav kakor spolzi val ob ladji, včasih zopet je bičje divjega popra zaroštalo po hrbtu, ali je poknil trst, kjer se ga je zadel s hrbtom. Ali ves ta čas se je gibal popolnoma brez vsakega glasu in je plaval po gostem garoškem gozdu, kakor da bi bil dim. Pot je držala vkreber, ali mali Toomai ni mogel dognati, v katero smer je šel, dasi je pomotrival zvezde skozi reže v drevju.

Kala Nag je dospel do vrha griča, kjer se je ustavil, in mali Toomai je videl v mesečini marogaste vršičke drev na milje in milje daleč ter belomodro meglo nad reko v dolini. Toomai se je sklonil naprej in zrl in čutil, da je bilo v gozdu pod njim vse živo, polno življenja. Velik rujav netopir mu

je švignil mimo ušes, v gošči so zarostale igle ježevca in v temi med drevjem je slišal medveda, ki je vneto kopal vlažno toplo zemljo in povohaval vmes.

Tedaj pa so se veje znova strnile nad njegovo glavo in Kala Nag je jel stopati nizdol proti dolini — ampak to pot ne tiho in mirno, temveč treskoma kakor top, ki se je odtrgal z vrvi, po strmem bregu. Ogromne noge so se premikale enakomerno; pri vsakem koraku so naredile osem čevljev pota in nagubančena koža je v sklepih roštala. Grmovje na obeh straneh njegovega telesa se je trgalo liki razparana žakljevinna, mlado drevje na levi in desni, ki ga je vklanjal s pleči, se je vzpenjalo zopet nazaj in ga butalo po straneh, in šopi ovijalk so mu viseli na oklih, ko je metal glavo od strani do strani ter si oral pot. Mali Toomai se je ulegel tesno ob veliki vrat, da ga ne bi kaka veja pometla na tla, in si je želel, da bi bil že zopet pri svojih slonih.

Trava je postajala mehka in Kala Nagove noge so cmakale, ko jih je

prestavljal po tleh. Nočna megla na dnu doline je mrazila malega Toomaija. Nenadoma se je začelo pljuskanje in šumenje tekoče vode; Kala Nag je brodil čez neko reko, previdno otipajoč strugo pri vsakem koraku. Poleg šumenja vode, ki je pljuskala ob slonovih nogah, je slišal mali Toomai po reki navzgor in navzdol še drugo pljuskanje in nekaj trobenja, močno gruljenje in srdito renčanje; bilo je, kakor da bi bila vsa megla okrog njega polna valujočih in zibajočih se senc.

„Ali!“ je dejal napol na glas in zobje so mu klopotali. „Nocoj so vsi sloni zunaj. Torej bo vendarle ples.“

Kala Nag je pričofotal iz vode, si iztrombal rilec in začel iznova stopati navkreber; ali to pot ni bil sam in si ni sam delal pota. Gaz je bila že narejena pred njim, široka šest čevljev, in vpognjena, potlačena džungelska trava se je skušala vzdigniti. Mnogo slonov je moralo šele pred kratkim iti po tej poti.

(Se bo nadaljevalo.)

ljubezni prežetih govorih, da naj bodo neomahljivi in strnjeni tudi takrat, ko jih bo klical kralj in domovina, da branijo skupno z našo hrabro vojsko, s krvjo začrtane meje naše lepe domovine. Nato je godba zaigrala državno himno.

Po kratkem odmoru so se začele vaje, ki so predstavljale napad in obrambo gorečih objektov. Pri vajah so nastopile vse navzoče čete. Vaje je osebno vodil gospod starešina župe Benko Josip.

Kot prva točka vaj, je bil predviden požar v notranjosti gradu, ki je zavzel poleg hodnika še nekaj sob. Nalogo, ta požar zadušiti z razpoložljivimi brizgalnimi in gasilci, je imel poveljnik čete Murska Sobota, g. Cvetko. Njegova povelja so bila ostra in jasna. Pravilno je presodil nevarnost in v najkrajšem času izdal povelja poveljnikom posameznih čet, ki so nato v najlepšem redu razporedili svoje brizgalne in moštvo, na določenih mestih. Pravilno je bilo, da je poveljnik g. Cvetko najprej določil „suho“ gašenje, in to iz razloga, da naj bi se v stanovanju nahajajoči predmeti čim manj poškodovali. Zelo dobro je bilo, da je postavil motorko sredi dvorišča v pripravljenost, odkoder je imel brizgač, stoječ visoko na pridvižni lestvi, možnost, da najsilneje z uspehom napade izbruh požara iz notranjosti, pa naj bi se ta pojavil na katerem koli koncu gradu. Poveljnik nam je pokazal reševanje oseb iz prvega nadstropja, in to skok v ponjavo. Za prvo pomoč od dima omamljenim je skrbel oddelek samarijanov pod dobrim vodstvom marljivega in izvežbanega starega gasilca g. Majerja, ki nam je lahko kot gasilski samarijan za dober zgled. Delo samarijanov je iz prijaznosti nadzoroval sreski san. referent g. Dr. Gregore.

Drugo nalogo, in sicer napasti požar, ki je izbruhnil iz podstrešja gradu, kjer se že streha ruši, je imel rešiti poveljnik čete Krog, g. Gomboc. Ta mlad in vnet gasilski delavec, je po prejemu zadatka po kratkem premisleku pravilno razporedil brizgalne in napadel požar z vso silo in to dobro premišljeno. Ker je grad visok, je mogel ogenj uspešno napasti le z obema motorkama, kar je tudi pravilno napravil. Nekaj brizgaln je pravilno določil za obrambo vojašnice, ki je v neposredni bližini gradu in je bila nevarnost, da se vname. Pravilno je bilo, da je opazoval delo brizgaln z vidnega mesta in da je imel pri sebi od vsake brizgalne po enega gasilca, po katerih je držal zvezo, in po potrebi pošiljal posameznim brizgalnam svoja navodila. Dobro je bilo, da si je zasigural rezervo.

Tretja naloga je bila menda najtežja. Predvideno je bilo, da gori vojašnica, pihal je močan vzhodni veter. To nalogo je imel rešiti poveljnik čete tovarne Benko g. Vilagoš. Z ostrimi in jasnimi povelji je določil poveljnik mesta obema motorkama in to eni vodnjak zadi za vojašnico, drugi pa vodnjak v Zdravstvenem domu. Obe motorki sta imeli nalogo z največjo silo požar napasti in ga zadušiti. Pomagala jima je ročna brizgalna pri vodnjaku sredi dvorišča. Ker je bil predviden močan veter, je bilo pravilno, da je poveljnik poslal kurirje, da naj se na hišah, blizu vojašnice nemudoma pozapre vsa okna. Radi vetra je bila nevarnost letečega požara, zato je bilo nujno potrebno, da se v smeri vetra pošlje požarna patrulja, kar je poveljnik tudi naredil. Ko so patrulje v malih presledkih javile tri požare, ki so nastali radi vetra v precejšnji oddaljenosti od glavnega

gorečega poslopja, je poveljujoči nemudoma poslal k vsakemu gorečemu objektu razpolagajoče število brizgaln. Zavaroval je z obrambo tudi zadnjo hišo v ulici, kjer je slutil nevarnost, da bi nastal požar radi letečih ogorkov. Popolnoma pravilen je bil njegov postopek, da si je kljub temu, da bi moštvo še zelo rabil, obdržal dve četi rezerve. Ker bi bilo nepravilno, če bi poslal naenkrat vse razpoložljive moči na delo, kar bi se mu lahko v slučaju dalje časa trajajočega požara, radi pretrujenosti gasilcev hudo maščevalo. Opazilo se je, da je bila vsaka poveljnikova odločba in povelje premišljeno in sigurno.

Vsi trije glavni poveljniki so izvršili svoje naloge odlično. Z doseženim uspehom so lahko zadovoljni, kakor smo bili zadovoljni mi opazovalci z njihovim delom. Pri ostalih poveljnikih, ki so s svojimi četami pri vajah sodelovali, kakor tudi pri moštvu vseh čet, se je z veseljem opazila vzorna discipliniranost in poslušnost, kar dela gasilcem samo čast in ugled.

Potek vaj je opazovalo mnogobrojno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo izvajanjem posameznih zadatkov.

Po vajah se je vršil pred zbranim gasilstvom razgovor o poteku izvršenih vaj. Starešina župe g. Benko, je z zadovoljstvom ugotovil lep uspeh pri izvršenih vajah ter pohvalil vzorno disciplino, pozivajoč gasilce k nadaljnjemu delu. G. dr. Gregore je pohvalno omenil delo samarijanov, ki so izvršili svoj posel večje in pravilno. Nato je dal starešina župe besedo predsedniku čete Tropovci, učitelju g. Srešu s prošnjo, da poda stvarno in nepristransko kritiko o poteku vaj. Gospod Sreš, ki je v župnih gasilskih tečajih širom sreza sodeloval kot predavatelj, je podal izčrpno poročilo o poteku vaj, v katerem se je dotaknil vseh podrobnosti in to popolnoma nepristransko. Gasilstvo je poročilo, ki je bilo poučno, z zanimanjem sledilo. Poročevalcu so se gasilci na koncu zahvalili z odobravanjem. Po tem poročilu je proglasil starešina župe vaje za zaključene. Povdarjam, da so bile nedeljske vaje za gasilce zelo lepa šola in oddaljenejšim četam, katerih udeležba je bila zvezana z malo večjimi stroški, tudi ne sme biti žal. Želim, da bi gasilstvo take pridobitve s pridom uporabilo, ko bo poklicano, da prisloži v nesreči na pomoč svojemu bližnjemu. S. M.

DOMAČE VESTI

— **Odlikovanje.** Med drugimi je Vatrogasni savez kraljevine Jugoslavije ob priliki gasilskega praznika in za velike zasluge na gasilskem polju odlikoval z križem za zasluge Vatrogasnog saveza III. stopnje g. starešino župe Benko Josipa, starešino župe dolnjelendavskega sreza g. Taš Dragotina, člana zajedniške uprave g. Vezer Gezo, podstarešino župe g. Cvetka Ludvika in podstarešino župe dol. lend. sreza g. Smej Štefana. Čestitamo!

— **Radkersburg gostuje v M. Soboti.** V nedeljo, dne 26. t. m. bo v Soboti zanimiva mednarodna tekma med nogometaši iz nemške Radgone in Muro. Prijatelji nogometa, posetite zanimivo borbo!

— **Objava.** Kuratorij samoupravnega gimnazije v Murski Soboti naznanja, da bosta v prihodnjem šolskem letu 1936/37 otvorjena na gimnaziji v M. Soboti peti in šesti samoupravni razredi. Kuratorij je podvzel potrebne korake tudi za otvoritev sedmega samoupravnega razreda, in da država prevzame vse višje razrede, ni pa prejel do danes nikake rešitve ali obvestila. — M. Sobota, dne 18. VII. 1936. — Kuratorij samoupravnega gimnazije: Hartner I. r.

— **Tečaj za krojaško in damsko prirobovanje.** Združenje obrtnikov v M. Soboti namerava prirediti v kratkem tečaj za krojaško in damsko prirobovanje. Kdor želi obiskovati tečaj, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu Združenja obrtnikov v M. Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Tečajev se lahko udeležijo tudi pomočniki in pomočnice. Za upravo združ. predsednik Szukits Štefan. 3

13. IX. 1936 To!

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike v trgovini I. HAHN, Murska Sobota.

— **Pižmarka.** Te dni je v bližini mlina ustrelil g. Šfatar, sin tuk. mlinarja veliko pižmarko. Stalno prihajajo slične vesti iz naših krajev, kar je pač najboljši dokaz, da se je nevarna glodavka že razmnožila po vsem srezu. Treba bo podvzeti energične korake, da se nevarno žival iztrebi, ki lahko postane največja nadloga našemu kmetu.

— **Uboge „Novine.“** Zopet se silno razburjajo. Pa jim vendar nihče nič žalega rekel. Ali je mogoče naša krivda, da so sami potvarjali številke in vsakega zborovalca po štirikrat prešteli? Naj bi raje priznale svojo pomoto, kar bi silno ugodno vplivalo na čitalce Novin, ki so bili tudi prisotni na dvorišču hotela „Krona“. Tako se pa zaletavajo v nas, ki smo zapisali številke, ki odgovarjajo dejanskemu stanju. V zvezi s tem seveda zopet omenjajo „Jutro“ kakor so to že nekoč. Na to bi vprašale kunšne „Novine“ še sledeče: Kdo pa pošilja poročila iz drugih listov n. pr. od „Slovenca“, „Samouprave“, „Politike“ itd. na uredništvo „Jutra“, da jih objavijo med „Beleške“, kjer je pregled naše notranje politike. Najbrž je velika vročina tudi kriva, da so postale „Novine“ tako pametne. Na soncu se marsikaj skisa! Zato ne polagamo na pisanje „Novin“ nikake važnosti, ker se tolažimo, da bodo v doglednem času spet prišle v ravnovesje. Z nekaterimi ljudmi pač moramo imeti potrpljenje, četudi jim večkrat spodrsne pero in zapišejo tako laž, ki v njihovih očeh ne bi nikdar našla ne milosti ne odveze.

— **Prireditve.** Kakor smo že zadnjič poročali, bodo to soboto igrali v Sokolskem domu četaši iz Martjanc. Vprizorili bodo Golarjevo komedijo „Dve nevesti“. Začetek predstave je ob pol devetih zvečer. Cena sedežev je po 10, 8 in 5 Din. Stojaljša so po 3 Din. Upamo, da se bo občinstvo v velikem številu udeležilo prireditve, da na ta način podpre delo naših nesebičnih kmečkih fantov, na kulturnem polju.

— **Pripravljalni odbor za ustanovitev Lovskega društva s sedežem v Murski Soboti** je sklical za 26. julija 1936 ob 10¹/₂ uri na vrtu restavracije

g. Benka v M. Soboti, ustanovno skupščino z običajnim dnevnim redom. Prekmurski lovci, neglede nato dali ste dobili vabilo ali ne, udeležite se skupščine.

— **Šalovci.** Velike gasilske vaje ob sodelovanju 9 okoliških čet, bodo pri nas dne 2. avgusta. Po vajah bo veselica v gostilni g. Ziška.

— **Moravci.** Naše prosvetno društvo uprizeri 26. julija 1936 na dvorišču gostilne g. Titan Josipa v Moravcih igro „Rodoljub iz Amerike“. Začetek ob 15. uri. Za številno udeležbo se društvo priporoča.

Gornja Lendava:

— **Blagoslovitev gas. doma.** Še nekaj dni nas loči od dneva, ko se bo izpolnil dolgoletni sanj tukajšnjih gasilcev. 2. avgusta bo blagoslovitev gasilskega doma. Ta dan vsi v Gor. Lendavo, da se na ta način oddolžimo za nesebično in človekoljubno delo, ki ga izvršujejo naši požarniki.

— **Društveni dom.** Lani je započela v našem kraju velika akcija za zidavo društvenega doma. Pobirali so se v ta namen širom sreza prostovoljni prispevki. Nabiralne akcije so lepo uspele in doprinesle tozadevnemu odboru v kratkem času okoli 20.000 Din dohodkov. Z znižanjem uradniških plač, so penehale skoraj vse prostovoljne dajatve. Pripravljalni odbor je uvidel, da svoje idealne zamisli v takih prilikah ne bo mogel izvesti in da Gor. Lendava v slučaju da se ne najde kak drug izhod, ne bo dobila še dolga leta svoje prosvetne postojanke. Celu zadevo pa je spravila iz mrtve točke tuk. Kmečka posojilnica, ki je sklenila, da sezida razen prvotno mišljenih uradnih in stanovanjskih prostorov tudi prostorno društveno dvorano. Iz načrta je razvidno, da bo to impozantna stavba, ki ne bo samo v ponos domačemu kraju, ampak celi krajini. Odbor pooblaščenih društev: Jadran. straže, Sokolske čete, Streljaške družine, Rdečega križa in Sadjarskega društva, je vse tozadev. razpoložljivo premoženje izročil Kmečki posojilnici ter si s posebno pogodbo zagotovil svoje pravice, glede uporabe društvene dvorane. Plod tega sporazuma je, da bo vsa stavba do letoš. jeseni v surovem stanju gotova, dvorana pa najbrže že izročena svojemu namenu. Vse napreduje s polno paro. Na stavbenem prostoru se suši okoli 14.000 opek, ki je bila v teku enega meseca izgotovljena in bode v avgustu žgana. Pridno se dovažajo že stavbeni les, apno, cement in dr. Te dni se bo pričelo s zidanjem temeljev. — Javnosti sporočamo to v toliko, da si bo na jasnem, kam je šel denar in zakaj ne zidajo omenjena društva svoj lasten dom. Končno prosimo vse one, ki so se obvezali v ta namen kaj darovati, da svojo obljubo izpolnijo in nakažejo znesek potom čeka štev. 15077 na naslov „Društveni dom v Gor. Lendava“. Ker bo dograjeni društveni dom žarišče vsega prosvetnega in nacionalnega dela na Goričkem, zato je dolžnost slehernega, da graditelja te severne postojanke podpira materialno in moralno.

— **Gasilski praznik.** Obletnico 15. julij, ko so gasilci dobili svoj enotni zakon ter visokega pokrovitelja Nj. Visoč. kraljeviča Tomislava, praznujejo vsako leto veličastno kot velik gas. praznik. Tukajšnja, kakor okoliške gasilske čete so ta dan proslavile v nedeljo 19. julija. Vse čete so se udeležile polnoštevilno službe božje. Po maši je bil skupen odhod h gas. domu, kjer je načelnik g. Maršik razložil požarnikom pomen današnjega gas. praznika. Raz vseh gas. domov so vihrale drž. trobojnice.

SOKOL

Vso članstvo bratski pozivamo, da se udeleži prireditve br. čete Martijanci v soboto, dne 25. t. m. ob pol 9. uri v Spokolskem Domu v Murski Soboti. Vprizori se veseloigra „Dve nevesti“.

Prijave za zlet na Jadran sprejema tajnik br. Sedonja samo, do 8. VIII. 1936. Obenem s prijavo je plačati zletni znak.

Zdravo!

S. d. M. Sobota.

KMETIJSTVO

Kmet. ref. ing. Petkovšek:

Gospodarski načrt za pospeševanje kmetijstva v Prekmurju.

Gospodarsko pospeševalno delo se je v večjem obsegu začelo organizirati šele po vojni, društveno pa še zadnja leta, zato je vse šele v razvoju. Ker ni strokovnih sodelavcev in dovolj strokovne podlage, delo v posameznih panogah le počasi napreduje. Zato bi bilo za enkrat za premnoge kraje skoro važnejša strokovna propaganda s poukom kot s proizvodnimi sredstvi, da bi se vzbudil čut potrebe in lastna inicijativa za sodelovanje na dvigu gospodarstva. Tako stoji danes dosti škroplilnic in gospodarskih strojev nabavljenih z različni podporami od raznih strani pri posameznikih in pri organizacijah brez uporabe, a tudi velik del že ustanovljenih društev miruje. Tudi se menda ni pozidalo niti eno moderno gnojilišče iz lastnih sredstev brez podpore, čeprav je precej boljše situiranih gospodarjev. Ljudje so za pouk dovzetni, a nekoliko preveč se je razvilo čakanje na podpore in na pomoč pasivnim krajem.

Zato bo moral načrt za vse pospeševalno delo in v vseh panogah urediti se po gotovem sistemu, da bo dovolj zgledov v vseh krajih, drugače bo zastal ves napredek, ako bodo prenehale podpore.

B. I. Gospodarski načrt v splošnem.

1) Pouk, propaganda in posvetovalna služba.

Znanje v vseh gospodarskih vprašanjih je še majhno, a tudi čita se še zelo malo, zato se more doseči gotov uspeh le s poukom z vzgledi na lice mesta ali na skupnih tečajih z vzornimi objekti. Za čut potrebe ureditve domov in gospodarskih poslopij ter

reda okrog teh, je posebno potrebno razširiti pouk osnovnih šol ter vpeljati v večjem obsegu kmet. nadaljevalne in gosp. nadaljevalne šole, zimске tečaje, gospodinske potovalne tečaje ter druge krajše na licu mesta, tako za travništvo, za gnojenje, za živinorejo, za sadjarstvo i. t. d. Radi pomanjkanja učnih moči bi se mogle eventuelno urediti kmet. nadalj. in gosp. nadaljevalne šole kot nekake potujoče šole, ki bi bile letos v enem, potem v drugem okolišu, poučevali bi pa poleg strokovnjakov bližnji učitelji oziroma učiteljice, ki imajo za to potrebno znanje. Tudi bi se dalo te organizirati tako, da bi se dodelilo za zimski čas v ta namen nekaj učiteljev praktikov event. penzionistov, ker bi bil ta pouk za celo Prekmurje tolike važnosti.

2.) **Sistematična ureditev pospeševalnih akcij.**

Potom teh šol in tečajev se izbere v vsakem kraju po par gospodarjev, ki so res voljni in zmožni sodelovati in zaslužijo zato pomoč, a niso gospodarsko dovolj močni, da bi dela sami izvedli. Tako bi se uredilo za vsak kraj in vsako panogo in sicer ločeno pri različnih posestnikih po par vzornih gnojšč, svinjakov, hlevov in silosov ter po par vzornih sadovnjakov, kmetijskih vrtov, umetnih in naravnih travnikov i. dr., da bi imel vsak kraj vsaj po eno manjše in večje gnojilišče, po en manjši in večji kmetijski vrt itd. To bi služilo za demonstracije in propagando, pri tem bi pa drugi zlasti gospodarsko lažji ter razni trgovci, gostilničarji že sami posnemali te manjše. Po potrebi se bi moralo tem procentuelno nekaj več prispevati. — Tudi bi naj se na podlagi zanimanja na tečajih in po potrebah posameznih krajev dodeljevale podpore za gospodarske stroje, ki bi bili na ta način bolje izrabljeni.

3) **Ureditev in ohranitev kmetijskih domov in posestev.**

Ako bo šla delitev posestev tako naprej kot zlasti sedaj, bodo prave kmetije povsem izginile. Zato je že nujno potrebno, da se izda drž. okvirni zakon o ohranitvi kmetij da bo mogla dravska banovina na podlagi tega zakona vsaj za Prekmurje s povsem kmetiskim karakterjem ohraniti to, kar je še mogoče, saj je s tem združen tudi uspeh večine vseh gospodarskih akcij ter je tudi nemogoč kak stalnejši gospodarski program. Spodnjo mejo bi določal eksistenčni minimum, zgornje pa pri tukajšnjih manjših posestvih skoro ne pride v poštev. Nujno je pa to, tudi zato, ker bodo kmalu agrarni kolonisti zopet začeli z delitvijo svojih malih površin, ki že sedaj te komaj preživljajo, med svoje otroke.

S propagando ter združen s ohranitvijo domov se mora doseči komasacija zemljišč zlasti polja, ki so ponekod vsled delitve njiv med dediče tako razdrobljeni, da so dolge poljske parcele komaj dva do tri metre široke.

S poukom posebno v kmet. nadalj. in gosp. nadaljevalnih šolah se bo dvignila polagoma želja po večjem redu in čistoči, da prenehajo tako

številne in trajno ponavljajoče se nalezljive bolezni.

4.) **Strojje izvajanje predpisov kmet. zakonov in odredb.**

Ob popustitvi predvojne strogosti deloma pa tudi vsled revščine ter manjše strokovne izobrazbe se dosti odredb manj drži kot v drugih delih banovine, kar še bolj ovira pospeševalno delo in napredek. Tako se premalo strogo drže predpisov o zatiranju kužnih bolezni, o zatiranju rastlinskih bolezni škodljivcev, o zatiranju in zabrani saditve šmarnice, o varstvu gozdov i. t. d., enako odredb o zakonitih bikih, glede sadnega in trsnega izbora in dr.

(Se bo nadaljevalo.)

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga in očeta, gospoda

HEIMER SAMUELA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam pismeno in ustmeno skušali lajšati našo neizmerno bol, kakor tudi vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

M. Sobota, 22. VII. 1936.

Globoko žalujoča družina
HEIMER.

Fotografskega vajenca

iz poštene družine sprejme — Foto PURAČ JEROLIM, Murska Sobota.

Izda se takoj lepa meblirana ulična soba s posebnim vhodom. Slovenska ul. 1.

V najem (zarende) se da s 1. septembrom t. l. na pet let lepo posestvo (17 oralov, od tega 9 oralov oranice) na Polenškaku, srez Ptuj. Vsa pogojna so v dobrem stanju. Pojasnila daje: Sori Franc, posestnik, Polenšak, p. Moškanjci.

Umetni mlin z žago in oljarno ter 2. orala zemlje tik Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, ob banovinski cesti, na zelo prometnem kraju, brez konkurence, stalna voda, v mrazu motorni pogon, se zelo ugodno proda. Ponudbe na naslov: Matija Korošec, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

NAZNANJAM VSEM MLINARJEM

da imam v zalogi en vagon

prima slovaške mlinске kamne

po vsaki veličini. Sprejem tudi riflanje valčkov (hengerovátokas) po najnižji ceni.

EPINGER S. parni mlin Dolnja Lendava.

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen Najsolidnejši

Posl. št. J. 120/36.

Dražbeni oklic

Dne 4. septembra 1936 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: njiv, gozdu. Zemljiška knjiga: Križevci 1/3 vl. št. 307, 1/4 vl. št. 362, 392 1/2 vl. št. 633.

Cenilna vrednost: 4071 Din 48 p.

Najmanjši ponudek: 2716 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV. 2/7. 1936

Posl. št. J. 440/36.

Dražbeni oklic

Dne 3. septembra 1936 ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njiv in gozd. Zemljiška knjiga: Bokreča 1/36, vl. št. 7, 107, 4/141 vl. št. 122, Dolina 1/24 vl. št. 69, 1/12 vl. št. 71, 23/480 vl. št. 79.

Cenilna vrednost: 2330 Din 25 p.

Najmanjši ponudek: 1553 Din 49 p.

Pravice, ki bi ne dopuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV. dne 27/6. 1936.

Posl. št. J. 435/35.

Dražbeni oklic

Dne 3. septembra 1936 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njiv itd. Zemljiška knjiga: Pečarovi 1/16 vl. št. 55, 337, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 348, 349, 350, 351, 352, 368; 1/4 vl. št. 165, 234, 9/16 vl. št. 357; 3/64 vl. št. 168 in celi vl. št. 375.

Cenilna vrednost: 14263 Din 50 p.

Vrednost pritisklin: 1350 Din.

Najmanjši ponudek: 9512 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV. 24/6. 1936